

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Кафедра статистики та математичних методів в економіці

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З КУРСУ

ФІНАНСОВО-БАНКІВСЬКА СТАТИСТИКА

для студентів денної форми навчання

Київ
2021 рік

Голубова Г.В. Методичні вказівки з курсу “Фінансово-банківська статистика” для студентів освітньо-професійної програми “Фінанси, банківська справа та страхування” денної форми навчання. К.: НАСООА, 2021, с. 32

Рецензенти:

Герасименко С.С. д.е.н., професор, завідувач кафедри статистики та математичних методів в економіці НАСООА

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою Радою обліково-статистичного факультету НАСООА .

«__» вересень 2021 року № 1

Викладено методичні вказівки до вивчення курсу “Фінансово-банківська статистика” для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування”, освітня програма “Фінанси, банківська справа та страхування”/

Методичні рекомендації призначені для використання при підготовці практичних завдань курсу, розв’язанні типових задач, виконання індивідуальних завдань й самостійної роботи студентів.

©Голубова Г.В., 2021 р.

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. План лекцій	7
3. План практичної роботи	9
4. План самостійної роботи	24
5. Завдання до виконання індивідуальної роботи	27
6. Методи контролю	28
7. Рекомендована література	31

1. ВСТУП

2.1. Мета курсу: формування системи теоретичних знань та практичних навичок використання статистичних методів аналізу економічних явищ та процесів у сфері фінансово-банківських й грошово-кредитних відносин на макро- та мікрорівнях.

2.2. Завдання курсу: вивчення комплексу статистичних методів аналізу фінансово-банківської діяльності та принципів побудови системи показників фінансово-банківської статистики.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- сутність та особливості фінансово-банківської діяльності країни;
- нормативні документи, що регламентують фінансово-банківську систему;
- термінологічний словник;
- процедуру розрахунку статистичних показників у сфері фінансів та кредиту;
- методологію складання платіжного балансу;
- особливості нарахування відсоткових ставок;
- характеристики фінансових результатів підприємств.

вміти:

- аналізувати доходи та видатки державного бюджету за секторами економіки, видами економічної діяльності тощо;
- аналізувати структуру короткотермінового й довготермінового кредитування;
- обчислювати індекси динаміки за окремими видами позик;
- аналізувати грошові агрегати та швидкість обертання грошової маси в статистиці та динаміці;

–здійснювати статистичне прогнозування основних показників страхування;

–аналізувати рівновагу платіжного балансу країни;

–аналізувати основні показники фінансових результатів підприємств;

–розраховувати наражену суму бору за простими та складними процентами.

2.4. Найменування компетентностей (код та назва за ОПП), формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК17. Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ на макро- і мікрорівнях

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК15. Здатність до застосовування базових знань, аналізу теорії, принципів, засобів й інструментів реалізації фінансових відносин.

2.5. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Дисципліни, що містять знання, уміння і навички, необхідні для освоєння «Фінансово-банківська статистика»:

- Статистика,
- Фінанси,
- Гроші та кредит.

2.6. Результати навчання (код та назва за ОПП),:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання,

фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР28. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу фінансової інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

2. ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Предмет, метод та завдання фінансово-банківської статистики

1. Теоретико-методологічні засади курсу
2. Завдання фінансово-банківської статистики

Тема 2. Статистика державного бюджету

1. Поняття та структура державного бюджету
2. Система статистичних показників державного бюджету.
3. Структура та динаміка бюджетного дефіциту.

Тема 3. Статистика кредиту

1. Види кредитів та способи кредитування.
2. Статистичне вивчення обсягу, складу та динаміки кредитних ресурсів.
3. Статистичне вивчення оборотності кредиту.

Тема 4. Статистика грошового обігу

1. Поняття грошова маса, грошова база та грошовий мультиплікатор.
2. Грошові агрегати України.
3. Грошові агрегати МВФ.
4. Система статистичних показників грошового обігу.

Тема 5. Статистика страхування

1. Поняття страхова послуга
2. Види та методи страхування

Тема 6. Статистика платіжного балансу

1. Основні поняття платіжного балансу
2. Статті платіжного балансу.
3. Аналіз рівноваги платіжного балансу
4. Система статистичних показників.

Тема 7. Фінансовий рахунок у системі національних рахунків

1. Поняття фінансовий рахунок.
2. Система статистичних показників фінансового рахунку.

Тема 8. Аналіз фінансових результатів підприємства

1. Основні категорії та критерії фінансових показників
2. Аналіз прибутку та прибутковості.
3. Фінансові коефіцієнти.

Тема 9. Визначення еквівалентності відсоткових ставок

1. Розрахунки з простими відсотковими ставками.
2. Розрахунки зі складними відсотковими ставками.

Тема 10. Статистика ринку цінних паперів

1. Ринок цінних паперів: основні категорії та поняття
2. Система статистичних показників

3. ПЛАН ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Тема 2. Статистика державного бюджету

1. Система статистичних показників державного бюджету.
2. Структура та динаміка бюджетного дефіциту.

Задача 1

За даними про абсолютний і відносний розмір податку та податкову базу розрахувати, якою мірою кожний фактор вплинув на приріст суми податку. Зробити висновки.

Показник	За планом	Фактично
Податкова база, млн. грн.	3200	3000
Ставка податку, %	29	30

Задача 2

За даними про абсолютний і відносний розмір податку розрахувати, якою мірою кожний фактор вплинув на приріст суми податку. Зробити висновки.

Показник	Базовий період	Звітний період
Сума податку, млн. грн.	240	230
Ставка податку, %	27	29

Задача 3

За рік податкові надходження зросли на 10% при зростанні ставки податку на 5%. Визначте, як змінилася податкова база. Зробіть статистичні висновки.

Зразок виконання практичних завдань до теми №2

До задачі №2

Сума податку – Н;

Ставка податку – С;

Податкова база – Б

$$H=B \cdot C$$

$\Delta H = 230 - 240 = -10$ млн. грн. – податкові надходження у звітному періоді порівняно з базовим скоротилися на 10 млн. грн.

1. Розрахуємо податкову базу:

$$B(\text{звітний}) = 230 / 0.29 = 793 \text{ млн. грн.}$$

$$B(\text{базовий}) = 240 / 0.27 = 889 \text{ млн. грн.}$$

2. Розрахуємо абсолютний приріст податку під впливом податкової бази та ставки податку:

$$\Delta H_B = (B_1 - B_0) \times C_0 = (793 - 889) \times 0.27 = -25,9 \text{ млн. грн.}$$

$$\Delta H_C = (C_1 - C_0) \times B_1 = (0.29 - 0.27) \times 793 = 15,9 \text{ млн. грн.}$$

де B_1 і B_0 – розмір податкової бази, відповідно, в звітному і базисному (плановому) періоді;

C_1 і C_0 – рівень податкової ставки, відповідно, в звітному і базисному періоді

У звітному періоді порівняно з базовим податкові надходження за рахунок збільшення ставки податку на 2 процентних пунктів зросли на 15,9 млн. грн., а скорочення податкової бази призвело до зменшення на 25,9 млн. грн.

Загальний приріст суми податку може бути розрахований, як сума абсолютних приростів за рахунок двох чинників:

$$\Delta H = \Delta H_B + \Delta H_C = -25,9 + 15,9 = -10 \text{ млн. грн.}$$

3. Розрахуємо відносну зміну:

$I(H) = 230 / 240 = 0.958$ – податкові надходження у звітному періоді порівняно з базовим скоротилися на 4,2%

4. Розрахуємо відносну зміну податку під впливом податкової бази та ставки податку:

$$I_{(B)} = B_1 \times C_0 / B_0 \times C_0 = 793 * 0,27 / 889 * 0,27 = 214 / 240 = 0,891$$

$$I_{(C)} = B_1 \times C_1 / B_1 \times C_0 = 793 * 0,29 / 793 * 0,27 = 230 / 214 = 1,075$$

$$I_{(H)} = I_{(B)} * I_{(C)} = 0.891 * 1.075 = 0.958$$

У звітному періоді порівняно з базовим податкові надходження за рахунок збільшення ставки податку зросли на 7,5%, а за рахунок скорочення податкової бази зменшення на 10,9%.

Тема 3. Статистика кредиту

1. Статистичне вивчення обсягу, складу та динаміки кредитних ресурсів.

2. Статистичне вивчення оборотності кредиту.

Задача 1

За даними таблиці (тис. грн.) знайдіть середні рівні ризику позик й здійсніть порівняльний аналіз та обчисліть індекси ризику позик змінного, фіксованого складу та структурних зрушень. Зробіть висновки.

Установа банку	Базовий період		Звітний період	
	Обсяг наданих позик	Обсяг класифікованих кредитів	Обсяг наданих позик	Обсяг класифікованих кредитів
А	1956	192	2400	173
Б	1375	234	1658	274
В	2587	517	2572	478

Задача 2

За даними таблиці (тис. грн.) визначити: показники швидкості обороту позик по окремих установах банку і в середньому по банку; обчислити індекси швидкості обороту позик змінного, фіксованого складу та структурних зрушень; обчислити тривалість одного обороту позик по

окремих установах банку і в середньому; обчислити абсолютний розмір зміни кредитного обороту за рахунок динаміки швидкості обороту позик і середніх залишків позик; обчислити розмір зміни швидкості обороту позик за рахунок динаміки кредитного обороту і середніх залишків позик. Зробіть висновки.

Установа банку	Базовий квартал		Звітний квартал	
	Кредитний оборот	Середні залишки позик	Кредитний оборот	Середні залишки позик
А	230	120	365	210
Б	524	180	756	210
В	340	220	536	236

Задача 3

За наведеними в таблиці даними, (тис. грн.), визначте:

- 1) показники швидкості обороту позик;
- 2) індекси швидкості обороту позик змінного, фіксованого складу та структурних зрушень;
- 3) абсолютний розмір зміни кредитного обороту за рахунок динаміки швидкості обороту позик і середнього обсягу позик.

Установа банку	Базовий період		Звітний період	
	Середні залишки позик	Кредитовий оборот	Середні залишки позик	Кредитовий оборот
А	135	216	250	420
Б	270	580	450	990
В	495	693	700	987

Зразок виконання практичних завдань до теми №3

До задачі №3

1. Швидкість обороту позик розраховується за формулою:

$$Ш = КО / З$$

d — питома вага залишків позичок у цих групах в загальному обсязі залишків

Установи банку	Швидкість обороту		Питома вага		Розрахункові складові		
	$Ш_0$	$Ш_1$	d_0	d_1	$Ш_0 * d_0$	$Ш_1 * d_1$	$Ш_0 * d_1$
А	1,60	1,68	0,15	0,18	0,240	0,300	0,286
Б	2,15	2,20	0,30	0,32	0,644	0,707	0,690
В	1,40	1,41	0,55	0,50	0,770	0,705	0,700
Всього	X	X	1	1	1,654	1,712	1,676

2. Індекс швидкості обороту позик змінного складу визначається за формулою:

$$I_{Ш}^{з.с.} = \frac{\sum w_1 d_1}{\sum w_0 d_0} = 1,712/1,654 = 1,035$$

Індекс швидкості обороту позик фіксованого складу визначається за формулою:

$$I_{Ш}^{ф.с.} = \frac{\sum w_1 d_1}{\sum w_0 d_1} = 1,712/1,676 = 1,021$$

Індекс швидкості обороту позик структурних зрушень визначається за формулою:

$$I_{Ш}^{с.з.} = \frac{\sum n_0 d_1}{\sum n_0 d_0} = 1,676/1,654 = 1,013$$

Перевірка=1,021*1,013=1,035

У звітному році порівняно з базовим швидкість обертання позик зросла на 3,5%, за рахунок зростання швидкості обороту в окремих банківських установах зросла на 2,1%, а за рахунок змін у структурі залишків – на 1,3%.

3. Абсолютний розмір зміни кредитового обороту становитиме в цілому по банку за рахунок:

- швидкості обороту позик

$$\Delta KO_{\text{ш}} = (\text{ш}_1 - \text{ш}_0) * Z_1 = (1,712 - 1,654) * 1400 = 81 \text{ тис. грн.}$$

- динаміки середніх залишків позик

$$\Delta KO_{\text{з}} = (Z_1 - Z_0) * \text{ш}_1 = (1400 - 900) * 1,654 = 827 \text{ тис. грн.}$$

Абсолютна зміна кредитового обороту:

$$\Delta KO = KO_1 - KO_0 = 2397 - 1489 = 908 \text{ тис. грн.}$$

$$\Delta KO = \Delta KO_{\text{ш}} + \Delta KO_{\text{з}} = 81 + 827 = 908 \text{ тис. грн.}$$

Кредитовий оборот у звітному періоді зріс на 908 тис. грн в порівнянні з попереднім, за рахунок швидкості обертання позик зріс на 81 тис. грн., а за рахунок динаміки залишків – зріс на 827 тис. грн.

Тема 4. Статистика грошового обігу

Семінарське заняття

План:

1. Грошові агрегати Німеччини, Англії та Франції.

2. Грошові агрегати Російської Федерації.

3. Грошові агрегати країн Східної Європи.

Практичне заняття

1. Система статистичних показників грошового обігу.

Задача 1

Розрахуйте рівень монетаризації поточного року якщо готівка населення становила 95 млн. грн., кошти на розрахункових і поточних рахунках у національній та іноземній валюті 150 млн. грн., а вартість цінних паперів – 45 млн. грн. Швидкість обертання грошової маси 2,5 оберти.

Задача 2

За поточний рік касові залишки становили 7 млн. грн. а грошові доходи населення 194 млн. грн., 34,5 млн. грн. – безготівкові кошти. Визначте число оборотів грошової маси за поточний рік та поточну обігову касу населення, якщо швидкість обороту грошей 22 дня.

Задача 3

Визначте середньо річну грошову масу в обігу, середню кількість оборотів грошей за період та середню тривалість одного обороту. Якщо на початок року в обігу перебувало 194,5 млрд. грн. а на кінець року – 245 млрд. грн., при цьому розмір ВВП становив 534,5 млрд. грн.

Зразок виконання практичних завдань до теми №4

До задачі №1

$$V = 2,5$$

$$M = 95 + 150 + 45 = 285 \text{ млн. грн}$$

$$\text{ВВП} = VM = 285 * 2,5 = 712,5 \text{ млн. грн}$$

$$P_m = M/\text{ВВП} = 285/712,5 * 100 = 40\%$$

Для розвинутих країн рівень монетаризації складає від 60% до 80% .

Тема 6. Статистика платіжного балансу

- 1. Статті платіжного балансу.*
- 2. Аналіз рівноваги платіжного балансу*

Задача 1

За наведеними даними про зовнішньоекономічну діяльність країни визначте:

- а) сальдо торговельного балансу;
- б) сальдо рахунка поточних операцій;
- в) сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами.

Статті платіжного балансу	Млн. USD.
Експорт товарів	2540
Імпорт товарів	1900
Експорт послуг	550
Імпорт послуг	390
Доходи (сальдо)	-150
Поточні трансферти (сальдо)	252
Капітальні трансферти	20
Резервні активи	-240
Помилки та пропуски	-123

Задача 2

Платіжні баланси двох країн характеризуються даними, млрд. USD:

Країна	Сальдо рахунка поточних операцій	Сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами
А	-1,85	+2,21
Б	+3,8	-4,4

Оцініть стан платіжного балансу кожної країни. Як можна пояснити незбалансованість рахунків?

Задача 3

Дві країни з пасивним торговельним балансом характеризуються даними (млрд. USD):

Країна	Сальдо рахунка поточних операцій	Валовий внутрішній продукт	Зовнішній борг
А	-3,4	42,5	10,5
Б	-2,8	35,5	15,6

По кожній країні оцініть стан платіжного балансу та боргове навантаження. Зробіть висновки.

Зразок виконання практичних завдань до теми №6

Задача

За даними таблиці розрахуйте сальдо торговельного балансу, оцініть збалансованість зовнішньоекономічної діяльності.

Таблиця 1

Зовнішньоторговельний баланс України

<i>Показник</i>	<i>Млн. дол. США</i>
ВВП	117253,14
Експорт товарів	43266,6
Імпорт товарів	49598,5
Експорт послуг	10446,6
Імпорт послуг	5359,2

Зовнішньоторговельний оборот – сума експорту та імпорту (**E+I**).

Сальдо торговельного балансу (**E-I**). При додатному сальдо торговельний баланс називають **активним**, при від’ємному - **пасивним**.

$$\text{ЗТО} = 43266,6 + 49598,5 + 10446,6 + 5359,2 = 108670,9 \text{ млн. дол. США}$$

$$\text{Сальдо торгівлі товарами} = 43266,6 - 49598,5 = -6331,87 \text{ млн. дол. США}$$

$$\text{Сальдо торгівлі послугами} = 10446,6 - 5359,2 = 5087,4 \text{ млн. дол. США}$$

$$\text{Сукупне сальдо} = -6331,87 + 5087,4 = -1244,5 \text{ млн. дол. США}$$

Сальдо торгівлі послугами є додатне, але його частка в загальному обсязі ЗТО замала, щоб перекрити негативне сальдо торгівлі товарами. Таким чином, сукупне сальдо є пасивним.

Розрахуємо показники збалансованості зовнішньої торгівлі України:

Ступінь відкритості економіки:

$$U = (E+I)/Q$$

Експортна квота

$$K_E = E:Q$$

Імпортна квота :

$$K_i = I:Q$$

Коефіцієнт покриття :

$$P = E: I.$$

При активному сальдо торговельного балансу $P > 1$, при пасивному $-P < 1$.
Різниця $(1 - P)$ характеризує масштаб дефіциту торговельного балансу.

Таблиця 2

Показники збалансованості зовнішньої торгівлі України

Показник	Розрахункові значення
Ступінь відкритості	0,93
Експортна квота, %	45,81
Коефіцієнт імпортої залежності, %	46,87
Коефіцієнт покриття	0,98

Отримані показники табл. 2 свідчать про високий ступінь відкритості економіки та схильність до впливу негативних зовнішніх факторів. 45,8% всього ВВП країни експортувалося за кордон. Високий відсоток імпортої квоти (46,8%) свідчить про її імпортої залежність, оскільки перевищує допустиму межу в 15 %. Коефіцієнт покриття склав 0,98, тобто доходи від експорту не здатні покрити витрати на імпорт.

Динаміка умов торгівлі спричиняє зміни валютних курсів. Курсові співвідношення національної гривні з іноземними валютами (в першу чергу з долларом) впливають на обсяги і збалансованість експортно-імпортої операцій, на стан платіжного балансу і зовнішній борг.

Тема 8. Аналіз фінансових результатів підприємства

1. Аналіз прибутку та прибутковості.

2. Фінансові коефіцієнти.

Задача 1.

Маємо такі дані по промисловому підприємству, (тис. грн.):

Показники	Базисний рік		Поточний рік	
	на початок	на кінець	на початок	на кінець
Грошові кошти	3660	3500	3500	2000
Товари відвантажені	570	300	300	400
Дебіторська заборгованість	310	400	400	380
Товарно-матеріальні цінності	5300	5000	5000	5600
Короткострокові позички	3200	3200	3200	3800
Заборгованість працівникам по заробітній платі і соціальних виплатах	510	560	560	700
Кредиторська заборгованість	670	700	700	900

Визначити на початок і кінець кожного року: а) швидкоореалізовані активи; б) ліквідні кошти; в) короткострокові зобов'язання; г) коефіцієнти ліквідності; д) коефіцієнти покриття.

Задача 2.

Маємо такі дані, (млн. грн.):

Вид продукції	Витрати на виробництво і реалізацію		Прибуток від реалізації продукції	
	базисний	поточний	базисний	поточний
А	600	750	250	330
Б	340	310	80	60

Визначити: 1) рівень рентабельності по кожному виду продукції і в цілому по двох видах продукції за кожний період; 2) загальні індекси рентабельності (змінного, фіксованого складу і структурних зрушень); 3) абсолютну зміну середньої рентабельності продукції за рахунок впливу наступних факторів: а) рентабельності; б) структурних змін.

Задача 3

Маємо такі умовні дані по підприємству за місяць:

Показники	Млн. грн.
Виручка від реалізації	600
в тому числі податок на додану вартість	95
Собівартість реалізованої продукції	320
Управлінські витрати	25
Отримані чисті відсотки	0,3
Чисті доходи від інших операцій	4,0
Інші позареалізаційні доходи	2,2
Інші позареалізаційні витрати	0,9
Податок на прибуток	35,2

Визначити: 1) прибуток від реалізації; 2) прибуток від фінансово-господарської діяльності; 3) балансовий прибуток;

Зразок виконання практичних завдань до теми №8

До задачі №1

а) Швидкоореалізовані активи.

Базисний період:

на початок: $3660+570+310 = 4540$ тис. грн.;

на кінець: $3500+300+400 = 4200$ тис. грн.

Поточний період:

на початок: 4200 тис. грн.;

на кінець: $2000+400+380 = 2780$ тис. грн.

б) Ліквідні кошти.

Базисний період:

на початок: $4540 + 5300 = 9840$ тис. грн.;

на кінець: $4200 + 5000 = 9200$ тис. грн.

Поточний період:

на початок: 9200 тис. грн.;

на кінець: $2780 + 5600 = 8380$ тис. грн.

в) Короткострокові зобов'язання.

Базисний період:

на початок: $3200+510+670 = 4380$ тис. грн.;

на кінець: $3200+560+700 = 4460$ тис. грн.

Поточний період:

на початок: 4460 тис. грн.;

на кінець: $3800 + 700+900 = 5400$ тис. грн.

г) Коефіцієнти ліквідності.

Базисний період:

на початок: $K_{Л} = 4540/4380 = 1,037$;

на кінець: $K_{Л} = 4200/4460 = 0,942$.

Поточний період:

на початок: $K_{Л} = 0,942$;

на кінець: $K_{Л} = 2780/5400 = 0,515$.

д) Коефіцієнти покриття.

Базисний період:

на початок: $K_{П} = 9840/4380 = 2,247$;

на кінець: $K_{П} = 9200/4460 = 2,063$.

Поточний період:

на початок: $K_{П} = 2,063$;

на кінець: $K_{П} = 8380/5400 = 1,552$.

Найбільш високе значення коефіцієнтів ліквідності та покриття припадає на початок базисного періоду. На цю дату була найвища сума активів і низька величина заборгованості. На кінець базисного року сума активів зменшилась на 640 тис. грн.(9840 – 9200), сума заборгованості збільшилась на 80 тис. грн. (4460 – 4380). На кінець поточного року спостерігалось подальше зменшення розмірів активів і збільшення суми заборгованості, внаслідок коефіцієнт покриття знизився з 2,063 до 1,552, а коефіцієнт ліквідності — з 0,942 до 0,515.

Тема 9. Визначення еквівалентності відсоткових ставок

- 1. Розрахунки з простими відсотковими ставками.*
- 2. Розрахунки зі складними відсотковими ставками.*

Задача 1

Банк надав позику в розмірі 250 тис. грн. од. на термін 2 роки під 10 % річних (проста ставка нарахування). Визначте суму нарахованих відсотків та кінцеву суму боргу.

Задача 2

Визначте теперішню вартість 270 тис. грн. од., які сплатить боржник через 5 років за умови, що річна облікова ставка становить 5%.

Задача 3

На розвиток бізнесу власник фірми отримав 350 тис. грн. од. 10 січня з умовою погашення 10 серпня під 5% річних. Визначте кількість днів користування позикою, суму нарахованих відсотків та кінцеву суму боргу.

Задача 4

Нарощена сума боргу становить 15 тис. грн. од., термін погашення 3 роки, номінальна ставка – 15%, котра нараховується щоквартально. Визначте початкову суму боргу та дисконт, котрий отримає банк.

Задача 5

Через 9 місяців з моменту підписання контракту боржник зобов'язується сплатити 150 тис. грн., кредит надається під 25% річних. Визначте початкову суму позику та суму дисконту.

Задача 6

Визначте кінцеву суму боргу якщо початкова суму боргу становила 150 тис. грн. од. Банк надав позику під 7 % відсотків на 3 роки з умовою погашення відсотків по півріччях.

Зразок виконання практичних завдань до теми №9

Задача

Через 6 місяців з моменту надання кредиту боржник сплатив кредитору 8200 грн. од. Кредит надано під 5% річних. Визначте суму, яку видав кредитор та суму відсотків.

$$P = \frac{8200}{1+0,5*0,05} = 8000 \text{ грн. од}$$

Відсоткові гроші: $I=S-P= 8200-8000=200$ грн. од.

Задача

Розрахуємо нарощену суму боргу, якщо початкова сума боргу 2000 грн. од., термін позики – 4 роки, номінальна ставка 6% на рік, з їх нарахуванням на кінець кожного кварталу.

$$S = P * \left(1 + \frac{j}{m}\right)^{m*n} = 2000 * \left(1 + \frac{0,06}{4}\right)^{4*4} = 2537,97 \text{ грн. од.}$$

Задача

Визначте суму дисконту, якщо при продажу фінансового інструменту на 10000 грн. од. термін погашення встановлено 2 роки і застосована річна складна облікова ставка 6%

$$P = S * (1 - d)^n = 10000 * (1 - 0,06)^2 = 8836 \text{ грн. од.}$$

Розмір дисконту: $D=S-P= 10000-8836=1164$ грн. од.

4. ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Предмет, метод та завдання фінансово-банківської статистики

1. Повторення методів статистики.
2. Роль фінансово-банківської системи в економіці країни на макро- та мікрорівнях.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,5]

Тема 2. Статистика державного бюджету

1. Опрацювання термінологічного словника.
2. Сектор державного управління: показники, класифікація.
3. Виконання самостійної роботи (завдання третього тижня).

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5]

Допоміжна: [7,8]

Інформаційні ресурси: [12,13]

Тема 3. Статистика кредиту

1. Різновиди кредитів.
2. Проблеми законодавства України в системі кредитування.
3. Міжнародний досвід кредитування.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5]

Допоміжна: [7,8,9]

Інформаційні ресурси: [12,13]

Тема 4. Статистика грошового обігу

1. Система грошових агрегатів за методологією МВФ.
2. Мультиплікаційний ефект та інфляція.
3. Рівень монетаризації економіки України та країн ЄС.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4,5]

Допоміжна: [7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

Тема 5. Статистика страхування

1. Система показників статистики страхування.
2. Рейтинг страхових компаній: досвід країн Європи.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4]

Допоміжна: [7,8]

Інформаційні ресурси: [12,13]

Тема 6. Статистика платіжного балансу

1. Інформація митних установ про рух товарних потоків через кордон.
2. Зовнішній борг та боргові навантаження України.
3. Види інвестицій: прямі, портфельні.
4. Суть резервних активів країни та джерела їх наповнення.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4]

Допоміжна: [6,7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

Тема 7. Фінансовий рахунок у системі національних рахунків

1. Інституційні сектори економіки: нефінансові та фінансові корпорації, сектор державного управління, домашні господарства та ін.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4]

Допоміжна: [6,7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

Тема 8. Аналіз фінансових результатів підприємства

1. Застосування факторного аналізу в оцінюванні фінансового стану підприємства.
2. Особливості управлінського аналізу.
3. Оцінка ділової активності підприємств.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4]

Допоміжна: [7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

Тема 9. Визначення еквівалентності відсоткових ставок

1. Фіксовані та плаваючі відсоткові ставки.
2. Банківський облік як вид дисконтування.
3. Розрахунок нарощеної суми боргу в умовах інфляції.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3]

Допоміжна: [7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

Тема 10. Статистика ринку цінних паперів

1. Система статистичних показників ринку цінних паперів.
2. Статистика фондових бірж.
3. Фондові індекси.

Рекомендована література:

Базова: [1,2,3,4]

Допоміжна: [7,8,9]

Інформаційні ресурси: [11,12,13]

5. ЗАВДАННЯ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальне завдання спрямоване на закріплення теоретичних знань та набуття практичних навичок з курсу “Фінансово-банківська статистика”. Індивідуальне завдання з дисципліни виконується у формі аналітичної записки .

За даними про зведений бюджет України проаналізувати структуру та структурні зрушення доходів (за видами доходів) та видатків (за цільовим призначенням); розрахувати коефіцієнти структурних зрушень видатків (лінійний, квадратичний) та оцінити розмір бюджетного дефіциту (профіциту). Зробити фінансово-економічні висновки.

Варіант самостійної роботи обирається наступним чином:

Варіант	Виконують студенти, прізвища яких починаються з літер
I (2017-2018 рр.)	А, Б, В, Г, Д, Е, Є, Ж, З, И, І, Ї,
II (2018-2019 рр.)	К, Л, М, Н, О, П, Р, С
III (2019-2020 рр.)	Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальна дисципліна “Фінансово-банківська статистика” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з двох модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Форми поточного контролю. Основними формами поточного контролю є виконання студентами поставлених завдань на практичних заняттях (розв’язання задач), написання ними індивідуальних робіт (есе, доповіді, аналітичні записки). **Модульний контроль:** дві модульні контрольні роботи. Студент може отримати максимально 10 балів за першу модульну контрольну роботу та 10 балів за другу модульну контрольну роботу. **Підсумковий контроль:** залік. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю:

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни “Фінансово-банківська статистика” і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Усні відповіді, самостійна (індивідуальна) робота та модульний контроль											Підсумковий контроль	Сума
Змістовний модуль №1					Змістовний модуль №2							
T2	T3	T4	T5	МКР №1	T6	T7	T8	T9	T10	МКР №2	30	100
14	4	5	3	10	9	2	8	3	2	10		

Вид діяльності	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань до теми 2	4
Виконання індивідуального завдання до теми 2	10
Загальна кількість балів до теми 2	14
Виконання практичних завдань до теми 3	4
Загальна кількість балів до теми 3	4
Виконання практичних завдань до теми 4	4
Участь у форумі	1
Загальна кількість балів до теми 4	5
Виконання практичних завдань до теми 5	2
Участь у форумі	1
Загальна кількість балів до теми 5	3
Модульна контрольна робота №1	10
Виконання практичних завдань до теми 6	4
Виконання практичних завдань до теми 6	4
Участь у форумі	1
Загальна кількість балів до теми 6	9
Виконання практичних завдань до теми 7	2
Загальна кількість балів до теми 7	2

Виконання практичних завдань до теми 8	4
Виконання практичних завдань до теми 8	4
Загальна кількість балів до теми 8	8
Виконання практичних завдань до теми 9	3
Загальна кількість балів до теми 9	3
Виконання практичних завдань до теми 10	2
Загальна кількість балів до теми 10	2
Модульна контрольна робота №2	10
Разом за поточний контроль	70

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України “Про інформацію” від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХІІ.
2. П.Г.Вашків, П.І.Пастер, В.П.Сторожук, Є.І.Ткач “Фінансово-банківська статистика. Практикум” Навчальний посібник. – К.; Либідь, 2002. – 324 с.
3. Галицька Е.В., Ковтун Н.В. “Фінансова статистика”. Навчальний посібник. – К.: “Кондор”, 2008. – 440 с.
4. Єріна А.М., Мазуренко О.К., Пальян З.О.Економічна статистика: Практикум.—К: ТОВ “УВПК ЕксОб”, 2002. – 232 с.
5. Герасименко С.С., Головач А.В., Єріна А.М. Статистика. – К., “КНЕУ”, 2000р.

Допоміжна

6. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/mk/rozdil-4/glava-11/>
7. Парфенцева Н.О. Про впровадження в Україні міжнародних статистичних класифікацій видів економічної діяльності. – Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. – 1997. – № 1. – 51-63 с.
8. Парфенцева Н.О., Давидова О.Й. Про впровадження Класифікації видів економічної діяльності в Україні. – Статистика України. – 1998. – №1. – 10-14 с.
9. Губарева І.О. Міжнародні розрахункові і валютні операції: конспект лекцій / І.О.Губарева. – Х.: Харк. нац. екон. ун-т, 2006. – 128 с.

Інформаційні ресурси

11. Офіційний сайт Світового банку - <http://www.worldbank.org/>
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>

13. Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/curmetal/currency/search/form/period>

14. Офіційний сайт Євростату/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/publications/recently_published